

Dataindsamling for projektet SeniorArbejdsliv

Metodenotat

TeamArbejdsliv

Maj 2018

1. FORMÅL

Formålet med forskningsprojektet er at undersøge, hvilke faktorer og mekanismer på danske arbejdspladser, der har betydning for seniorernes beskæftigelsesmønstre.

Undersøgelsen er gennemført via en kvantitativ spørgeskemaundersøgelse i et stratificeret survey-design.

Der er indsamlet 2.525 besvarelser blandt et repræsentativt udsnit af alle virksomheder i Danmark.

Spørgeskemabesvarelserne er indsamlet ved hjælp af Epinions online survey-platform i perioden 24. april til 22. juni 2018.

Spørgeskemaet er besvaret af HR-chefen eller den personaleansvarlige i virksomheden.

2. SAMPLING

Samplingen er foretaget ved en disproportional samplingsstrategi, hvor der stratificeret på branche og antal ansatte.

Der er samlet disproportionalt for at sikre udsagns-validitet. Det vil sige, at nogle brancher og medarbejderspænd er overrepræsenterede og andre underrepræsenterede i data. Dermed sikres, at der er nok besvarelser i alle brancher og medarbejderspænd til, at der kan drages konklusioner for brancher og medarbejderspænd med få virksomheder. Hvis der ikke var samlet disproportionalt, ville man risikere, at brancher og medarbejderspænd med meget få virksomheder var repræsenteret med meget få besvarelser. Dermed ville usikkerheden af resultaterne for disse brancher og medarbejderspænd være stor. I nedenstående tabeller fremgår størrelsen på henholdsvis population, bruttostikprøve og nettostikprøve.

Populationen dækker alle virksomheder, der er registreret under et cvr-nummer i Danmark med 5 medarbejdere eller derover.

Bruttostikprøven er udtrukket med forhold 5 til 1, så der er udtrukket 5 emner for hver besvarelse vi ønsker indenfor de udvalgte brancher og medarbejderspænd.

Nettostikprøven dækker over målsætningen for indsamlede besvarelser indenfor de udvalgte brancher og medarbejderspænd.

Population	5-9 ansatte	10-49 ansatte	50-249 ansatte	250 ansatte eller derover	Grand Total
Andre serviceydelser mv.	865	615	109	20	1.609
Bygge og anlæg	2.094	1.998	334	56	4.482
Handel	5.699	4.518	784	127	11.128
Industri	1.180	1.924	683	150	3.937
Kontor og kommunikation	3.158	2.999	652	169	6.978
Landbrug og fødevarer	1.278	736	169	41	2.224
Offentlig service	83	270	249	171	773
Privat service	2.539	2.401	429	74	5.443
Social og sundhed	2.566	4.181	663	117	7.527
Transport	762	984	267	82	2.095
Undervisning og forskning	325	1.795	961	74	3.155
Grand Total	20.549	22.421	5.300	1.081	49.351

Bruttostikprøve (udsendelsesgrundlag)	5-9 ansatte	10-49 ansatte	50-249 ansatte	250 ansatte eller derover	Grand Total
Andre serviceydelser mv.	300	300	100	20	720
Bygge og anlæg	300	300	300	50	950
Handel	300	300	300	144	1.044
Industri	300	300	300	150	1.050
Kontor og kommunikation	300	300	300	150	1.050
Landbrug og fødevarer	300	300	192	44	836
Offentlig service	100	250	250	150	750
Privat service	300	300	300	50	950
Social og sundhed	300	300	300	100	1.000
Transport	300	300	300	89	989
Undervisning og forskning	300	300	300	50	950
Grand Total	3.100	3.250	2.942	997	10.289

Nettostikprøve (målsætning for gennemførte interview)	5-9 ansatte	10-49 ansatte	50-249 ansatte	250 ansatte eller derover	Grand Total
Andre serviceydelser mv.	60	60	20	5	145
Bygge og anlæg	60	60	60	10	190
Handel	60	60	60	30	210
Industri	60	60	60	30	210
Kontor og kommunikation	60	60	60	30	210
Landbrug og fødevarer	60	60	40	10	170
Offentlig service	20	50	50	30	150
Privat service	60	60	60	10	190
Social og sundhed	60	60	60	20	200
Transport	60	60	60	20	200
Undervisning og forskning	60	60	60	10	190
Grand Total	620	650	590	205	2.065

Faktisk fordeling af interviews	5-9 ansatte	10-49 ansatte	50-249 ansatte	250 ansatte eller derover	Grand Total
Andre serviceydelser mv.	74	94	28	4	200
Bygge og anlæg	56	71	77	12	216
Handel	67	72	90	30	259
Industri	65	83	89	39	276
Kontor og kommunikation	64	80	80	42	266
Landbrug og fødevarer	56	66	47	10	179
Offentlig service	24	58	60	37	179
Privat service	62	64	85	20	231
Social og sundhed	78	84	78	20	260
Transport	71	66	62	16	215
Undervisning og forskning	61	97	76	10	244
Grand Total	678	835	772	240	2.525

3. DATAINDSAMLING

Udsendelse af invitationsbrev

I dataindsamlingen er der i første omgang sendt 8.125 invitationer ud på e-Boks og 2.164 på brev. Der er udelukkende sendt invitationer per e-Boks til virksomheder med én lokation under et CVR-nummer, da e-Boks invitationen sendes til en central postkasse for virksomhedens juridiske enhed og skal besvares af HR-chefen eller den personaleansvarlige på den enkelte lokation.

Invitationsbrevet udsendes til virksomhederne stilet til en person på øverste ledelsesniveau med det primære personaleansvar. Invitationsbrevet orienterer om indhold og formål med undersøgelsen samt opfordring til at deltage i undersøgelsen.

I alle invitationer var angivet et unikt brugernavn og password til brug for at logge ind på www.survey.epinion.dk/senior/, hvorfra undersøgelsen kunne gennemføres i SPSS Dimension, som Epinion anvender til alle webbaserede undersøgelser, og som er et brugervenligt og gennemtestet spørgeskemaværktøj, hvor man med musen klikker sig igennem undersøgelsen. Se eksempel på invitationsbrev sidst i dette notat

Telefonisk kontakt til virksomhederne

Som opfølgning på invitationsbrevet kontaktes virksomhederne telefonisk, hvis de ikke har besvaret undersøgelsen efter den første udsendelsesrunde. Undersøgelsen introduceres med henvisning til invitationsbrevet, og der opfordres til at deltage i undersøgelsen.

Endvidere rekrutteres e-mailadressen på den personaleansvarlige, hvorefter invitationsbrevet inklusiv link til undersøgelsen fremsendes på e-mail, så det er fremsendt både på papir og elektronisk.

Hvis invitationsbrevet ikke er nået frem til rette person eller er forlist, genfremsendes det efter aftale i telefonen, hvorefter telefonopringningen gennemføres på ny.

Samlet set har denne dataindsamlingsmetode efter vores vurdering givet en tilfredsstillende data-kvalitet set i forhold til en realistisk økonomisk ramme.

Rykkerprocedurer

Der er gennemført en grundig og vedholdende rykkerprocedure for at sikre den højst mulige svarprocent.

a) Procedure for virksomheder, som det ikke lykkes at komme i kontakt med:

- Forsøget på telefonisk kontakt til virksomhederne – med henblik på at komme i kontakt med den personaleansvarlige hos virksomheden og tilbyde valgmulighederne for deltagelse – gentages mindst 10 gange og på forskellige dage og tidspunkter.
- Dernæst fremsendes invitationsbrevet på ny med en påmindelse og opfordring til at deltage.
- Herefter gentages opringningerne mindst 5 gange, før virksomheden opgives som ”ikke truffet”.
- I tilfælde af at virksomheden ikke længere eksisterer udtrækkes en ny virksomhed fra KOB, som der så rettes kontakt til.

b) Procedure for virksomheder, som ikke gennemfører undersøgelsen, selvom der er opnået kontakt og aftalt deltagelsesform:

- E-mail genfremsendes to gange.
- Herefter ringes den personaleansvarlige op igen og mindes om undersøgelsen.
- E-mail genfremsendes en sidste gang.

4. BORTFALDSANALYSE

Svarprocenten i undersøgelsen er på 25% og dækker over den andel virksomheder, hvor vi har modtaget en besvarelse ved første udsendelsesbrev, efter den opfølgende telefoniske påmindelse og fremsendelse af undersøgelsen per mail eller ved den endelige rykkerprocedure.

Virksomhederne er fjernet fra samplen, hvis udsendelsesbrevet ikke er kommet frem til modtageren. Eller hvis virksomheden er afviklet siden virksomhedsregistrets seneste opdatering, hvilket typisk er erfaret i den telefoniske opfølgning.

Epinion har i den telefoniske opfølgning registreret årsagerne til, at nogle virksomheder fravælger at deltage i undersøgelsen. Af typiske årsager til denne type bortfald kan nævnes:

- Travlhed op til sommerferien
- Hyppige tilbud om deltagelse i undersøgelsen
- Undersøgelsens indhold opfattes som irrelevant

Epinions erfaring er, at der er færre større virksomheder og virksomheder indenfor de helt eller delvist offentlige brancher, der ønsker at deltage i denne type undersøgelser. For at møde de opsatte kvoter er der derfor fulgt en særlig opfølgningsprocedure for denne type virksomheder.

Kombinationen af et relativt langt skema og en snæver målgruppe med en travl arbejdsdag har været en betydelig udfordring i bestræbelserne på at opnå en tilfredsstillende svarprocent.

Det er vanskeligt at rekruttere deltagere til lange undersøgelser, og såvel vores egne som forskningsdokumenterede erfaringer viser, at ’smertegrænsen’ ligger omkring 15 minutter i interviewtid.

Strækker interviewet sig udover dette, er der betydelig risiko for, at det får mærkbare konsekvenser for svar- og gennemførelsesprocenterne (Hansen 2006).

I nærværende undersøgelse tog det godt 25 minutter at gennemføre undersøgelsen samtidig med, at målgruppen var snæver og vanskelig at træffe. Ligeledes oplevedes nogle spørgsmål som for generelle for en målgruppe, der forholder sig mere lavpraktisk til spørgsmål, som fx.: *Indtil hvilken alder mener du, at en person typisk er for ung til at trække sig permanent tilbage fra arbejdsmarkedet?*

Nedenstående tabel viser svarprocent fordelt på brancher og medarbejderspænd.

Bortfald andele af bruttostikprøve	5-9 ansatte	10-49 ansatte	50-249 ansatte	250 ansatte eller derover	Grand Total
Andre serviceydelser mv.	25%	31%	28%	20%	28%
Bygge og anlæg	19%	24%	26%	24%	23%
Handel	22%	24%	30%	21%	25%
Industri	22%	28%	30%	26%	26%
Kontor og kommunikation	21%	27%	27%	28%	25%
Landbrug og fødevarer	19%	22%	24%	23%	21%
Offentlig service	24%	23%	24%	25%	24%
Privat service	21%	21%	28%	40%	24%
Social og sundhed	26%	28%	26%	20%	26%
Transport	24%	22%	21%	18%	22%
Undervisning og forskning	20%	32%	25%	20%	26%
Grand Total	22%	26%	26%	24%	25%

5. OPLYSNINGER TIL BRUG FOR VEJNING

Populationen er tilgået via Experian/KOB. Efter dataindsamlingen er data vejret på plads, så det afspejler populationen.

Pga. den disproporcionale sampling er datamaterialet vejret, så det svarer til populationen. Datamaterialet er vejret på branche og medarbejderspænd. I datamaterialet stammer information om branche og medarbejderspænd fra stikprøven (dvs. KOB/Experian).

I nedenstående tabel præsenteres forholdet mellem population og stikprøve.

Forhold mellem population og stikprøve i antal	5-9 Ansatte		10-49 ansatte		50-249 ansatte		250 ansatte eller derover		Grand Total	
	Population	Stikprøve	Population	Stikprøve	Population	Stikprøve	Population	Stikprøve	Population	Stikprøve
<i>Andre serviceydelser mv.</i>	865	74	615	94	109	28	20	4	1.609	200
<i>Bygge og anlæg</i>	2.094	56	1.998	71	334	77	56	12	4.482	216
<i>Handel</i>	5.699	67	4.518	72	784	90	127	30	11.128	259
<i>Industri</i>	1.180	65	1.924	83	683	89	150	39	3.937	276
<i>Kontor og kommunikation</i>	3.158	64	2.999	80	652	80	169	42	6.978	266
<i>Landbrug og fødevarer</i>	1.278	56	736	66	169	47	41	10	2.224	179
<i>Offentlig service</i>	83	24	270	58	249	60	171	37	773	179
<i>Privat service</i>	2.539	62	2.401	64	429	85	74	20	5.443	231
<i>Social og sundhed</i>	2.566	78	4.181	84	663	78	117	20	7.527	260
<i>Transport</i>	762	71	984	66	267	62	82	16	2.095	215
<i>Undervisning og forskning</i>	325	61	1.795	97	961	76	74	10	3.155	244
<i>Grand Total</i>	20.549	678	22.421	835	5.300	772	1.081	240	49.351	2.525

Aalborg, april 2018

Kære HR-chef/personaleansvarlig,

Regeringen har flere omgange lagt op til, at flere ældre skal fastholdes på arbejdsmarkedet. TrykFonden har derfor igangsat forskningsprojektet "SeniorArbejdsLiv", der gennemføres i et samarbejde mellem Aalborg Universitet, Det Nationale Forskningscenter i Arbejdsmiljø og TeamArbejdsLiv. Formålet med forskningsprojektet er at undersøge, hvilke faktorer og mekanismer på danske arbejdspladser, der har betydning for seniorernes beskæftigelsesmønstre.

Vi har derfor brug for din viden. I det vi ønsker oplysninger om personalepolitikken på din arbejdsplads, herunder arbejdspladens praksis i forhold til den ældre del af arbejdsstyrken. **WIRKSOMHED/OEFFINST** er udtrykket til at deltage i forskningsprojektet.

WIRKSOMHED/OEFFINST er udvalgt på baggrund af sine særlige karakteristika (sektor, størrelse mv.). Den deltagelse har derfor stor betydning for, hvor reviderende undersøgelsen bliver.

Der er en bred samfundsinteresse for projektet. Mange private og offentlige organisationer støtter op om projektet. Der er medsat en følgegruppe for projektet, og medlemmerne af følgegruppen er oplyst på næste side. **Alle følgegruppens medlemmer opfordrer dig til at deltage i undersøgelsen.**

Sådan deltager du
Tryk på følgende link: **DIRECT LINK** eller gå ind på hjemmesiden <https://survey.epinion.dk/senior> og indtast din adgangskode: **ADGANGSKODE**

Det tager ca. 25 minutter at besvare spørgeskemaet. Er du selv forhindret i at deltage, vil vi bede dig være behjælpelig med at finde en anden repræsentant fra **WIRKSOMHED/OEFFINST**.

Spørgeskemaet vedrører alene hele den lokale arbejdsplads på den adresse, hvor arbejdet udføres til daglig. Ikke for koncernt/undersektorskabel/lede kommunen/lede staden etc. som arbejdspladsen eventuelt er en del af. Bemærk også, at vi er interesseret i oplysninger om din virksomhed, også selvom der ikke er +55-årige ansat på arbejdspladsen.

Den praktiske del af undersøgelsen gennemføres i samarbejde med konsulenthuset Epinion, og resultaterne af undersøgelsen offentliggøres senere på året.

Da vi er meget interesseret i at få del i din erfaring, vil Epinion kontakte dig telefonisk i den nærmeste fremtid for at følge op på din deltagelse i projektet. Du er også velkommen til at kontakte seniorkonsulent, Mads Fjord Jørgensen på mffj@epinionglobal.com, hvis du har spørgsmål. Vi takker for samarbejdet.

Med venlig hilsen

Professor Per H. Jensen,
Aalborg Universitet

Seniorkonsulent Mads Fjord Jørgensen,
Epinion

Følgegruppen består af:

Christian Sølyst, LO

Jens Skovgaard Laurtsen, DA

Peter Truels Nielsen, STAR

Anna Sophie Deibel, ÆldreSagen

Bert van Malkehors, Senior Erhverv

Palle Smed, Faglige Seniorer

Kim Staack Nielsen, Dansk HR

Thomas Augsburg, PFA Pension

Werner Sand Kirk, Danske A-kasser

Mona Larsen, VIVE

Mette Rønnow, CABI

Lisbeth Knudsen, Måldag Morgen

EPINION

OM OS

Vi er et af Skandinaviens største konsulent- og analysefirmaer med kontorer i Danmark, Grønland, Norge, Storbritannien, Sverige, Tyskland, Vietnam og Østrig.

Vi er en mangfoldig arbejdsplads med internationalt perspektiv og samarbejdspartnere i hele verden og beskæftiger mere end 150 fastansatte medarbejdere og 500 interviewere.

Vi leverer skræddersyede undersøgelser, der sikrer et solidt grundlag for optimale beslutninger. Vores mål er altid at præsentere analyseresultater og yde rådgivning af højeste kvalitet.

EPINION KØBENHAVN

RYESGADE 3F
2200 KØBENHAVN N
T: +45 87 30 95 00
E: TYA@EPINION.DK
W: WWW.EPINION.DK

EPINION AARHUS

HACK KAMPMANNS PLADS 1-3
8000 AARHUS C
T: +45 87 30 95 00
E: TV@EPINION.DK
W: WWW.EPINION.DK